

Ministeriet for Fødevarer,
Landbrug og Fiskeri
Landbrugsstyrelsen

Plantesundhedskontrol af frømarker med henblik på eksport

16554891

Maj 2024

Plantesundhedskontrol af frømarker med
henblik på eksport
Denne vejledning er udarbejdet af
Landbrugsstyrelsen i 2024

Foto:

© Landbrugsstyrelsen

Ministeriet for Fødevarer, Landbrug og
Fiskeri
Landbrugsstyrelsen
Nyropsgade 30
1780 København V
Tlf.: 33 95 80 00
E-mail: mail@lbt.dk
www.lbt.dk

ISBN [0000-0000-0000]

Indhold

1.	Plantesundhedskontrol af frømarker.....	4
2.	Hvilke skadegørere kan indgå?.....	4
2.1	Latente sygdomme og sygdomme Landbrugsstyrelsen ikke kan avlskontrollere for.....	4
2.1.1	Latent eller ingen oplysninger om symptomer:.....	5
2.1.2	Kan der testes på laboratoriet:.....	5
3.	Udførelse af kontrollen.....	5
3.1	Situationer hvor kontrollen ikke kan udføres.....	6
4.	Udfyldelse af formularen GA 297	6
4.1	Avlskontrolnummer	6
4.2	Firmanavn og adresse	6
4.3	Arealets beliggenhed	6
4.4	Avlernavn og adresse	6
4.5	Arealets størrelse i ha.....	6
4.6	Udlægspartiets referencenummer og/eller mærke.	6
4.7	Frøfirmaets e-mailadresse og telefonnummer.....	6
4.8	Planteart, sort mv.....	7
4.9	Økologisk / Tidlig /Sen sort.....	7
4.10	Tidligste høsttidspunkt.....	7
4.11	Skadegørere, der skal kontrolleres for.....	7
4.12	Dato og underskrift	7
5.	Indsendelse af formular GA 297.....	7
5.1	Ændringer til allerede indsendte bestillinger.....	7
6.	Modtagelse af kontrolresultat og regning.....	7

1. Plantesundhedskontrol af frømarker

Ved eksport af frø og udstedelse af plantesundhedscertifikater er det vigtigt, at varen opfylder importlandets krav. Nogle importlande kræver at frømarken har været officielt kontrolleret for bestemte planteskadegørere for at kunne importeres. Ofte har importlandet dog alternative muligheder for at kunne opfylde deres importkrav, f.eks. at frøet ved en laboratorietest er fundet fri for skadegøreren, eller at skadegøreren ikke findes i det land, hvor frøet er dyrket.

I tilfælde, hvor der er specifikke krav om officiel avlskontrol af forældreplanterne, er der mulighed for at rekvirere en "Plantesundhedskontrol af frømarker med henblik på eksport" i Landbrugsstyrelsen, som er Danmarks Plantesundhedsmyndighed. Kontrollen kan kun bestilles af de frøfirmaer, der har kontrakt med frøavlere. Ved bestilling af kontrollen er det nødvendigt specifikt at angive hvilke skadegørere, der skal kontrolleres for. Det er **ikke** tilstrækkeligt at angive hvilket land frøpartiet skal eksporteres til, da landenes importbestemmelser løbende ændres. Skadegørere, som kontrollen skal omfatte, bør vælges ud fra potentielle importlandes krav.

Vær opmærksom på, at en række lande kræver importtilladelse, hvor der kan stilles yderligere plantesundhedskrav. Det er eksportørens ansvar at holde sig orienteret om modtagerlandenes plantesundhedskrav, og oftest vil importøren kunne hjælpe med at finde reglerne.

2. Hvilke skadegørere kan indgå?

Som udgangspunkt er der ingen begrænsninger for hvilke/hvor mange skadegørere, der kan indgå i kontrollen. Det skal dog bemærkes at det som udgangspunkt kun er skadegørere, hvis angreb viser sig ved symptomer i marken, som kan kontrolleres. Ved mistanke om fund udtages der prøver, som sendes til laboratorieundersøgelse for at verificere fundet.

Hvis der bestilles kontrol af sygdomme og skadegørere, som er latente og ikke viser symptomer i marken, eller har manglende sygdomsbeskrivelse, tages der blindprøver i marken. Prøverne sendes til undersøgelse i Fødevarestyrelsens laboratorium. Analyserne behandles som en rekvirerede ydelse.

Antallet af sygdomme/skadegørere er kundens eget valg og Fødevarestyrelsens laboratorium sender opkrævningen til rekvirenten, som er anmelderen af avlskontrollen. Lagerskadegørere, som ofte er listet på importlandes karantænelister, kan ikke kontrolleres i marken. Det vil kræve en skadedyrsanalyse af de høstede frø.

2.1 Latente sygdomme og sygdomme Landbrugsstyrelsen ikke kan avlskontrollere for

I skemaet nedenfor er der listet en række sygdomme, som er latente eller har manglende sygdomsbeskrivelse og derfor ikke er mulige at se i marken, samt sygdomme, som der ikke er mulighed for at analysere for i Fødevarerstyrelsens laboratorie.

2.1.1 Latent eller ingen oplysninger om symptomer:

Hvis der står "latent" i dette felt, udtages der altid blindprøver til analyse for at afgøre om sygdommen er tilstede.

Omkostningerne til analyse af blindprøver faktureres til virksomheden, som har bestilt avlskontrollen.

Ønskes avlskontrol af latente sygdomme, skal disse i bestillingen placeres under "Latente" sygdomme.

2.1.2 Kan der testes på laboratoriet:

Hvis der står "nej" i dette felt, kan der ikke bestilles avlskontrol for sygdommen, da LBST ikke kan få bekræftet om der er fund af den specifikke skadegører.

Skadegører	Primær art	Latent, eller ingen oplysninger om symptomer = der udtages altid blindprøver til analyse	Kan der testes på FVST-laboratoriet	Kilde
<i>Ascochyta pisi</i>	<i>Pisum</i>	Latent	Ja	AAU 1
<i>Beet cryptic virus (1,2 og 3) (Beet 1,2,3 alphacryptovirus)</i>	<i>Beta</i>	-	Nej	-
<i>Broad bean stain virus</i>	<i>Pisum</i>	Latent	Ja	AAU 1
<i>Pectobacterium betavascularum</i>	<i>Spinacia</i>	-	Nej	-
<i>Pea mild mosaic virus</i>	<i>Pisum</i>	-	Nej	-
<i>Polymyxa betae</i>	<i>Raphanus</i>	-	Nej	-
<i>Sowbane mosaic virus</i>	<i>Spinacia</i>	Latent	Ja	AAU 3
<i>Spinach latent virus</i>	<i>Spinacia</i>	Latent	Ja	AAU 2
<i>Spinach temperate virus</i>	<i>Spinacia</i>	-	Nej	-
<i>Tilletia controversa</i>	<i>Poacea</i>	Latent	Ja	AAU 2
<i>Trogoderma</i> spp.	-	Lagerskadegører der ikke forekommer i marken, den kan derfor ikke indgå i synet	Ja, i frøprøver	-
White clover 1 alphacryptovirus, White clover 2 betacryptovirus, White clover 3 alphacryptovirus	<i>Beta</i>	-	Nej	-

AAU 1: "Opdatering af skadegørerstatus i Danmark for specifikke skadegørere i relation til eksport af frø - del 3":

https://pure.au.dk/ws/portalfiles/portal/156480831/Levering_Skadeg_rerstatus_del_3_version_2.pdf

AAU 2: "Opdatering af skadegørerstatus i Danmark for specifikke skadegørere i relation til eksport af frø - del 1":

https://pure.au.dk/ws/portalfiles/portal/156484629/Levering_Skadeg_rerstatus_del_1_version_8.pdf

AAU 3: "Opdatering af skadegørerstatus i Danmark for specifikke skadegørere i relation til eksport af frø - del 2":

https://pure.au.dk/ws/portalfiles/portal/156481323/Besvarelse_Skadeg_rerstatus_del_2_version_5.pdf

3. Udførelse af kontrollen

Der laves én markkontrol for hver bestilling (dog to i visse tilfælde). Ved kontrollen undersøges, om der er skadegørere eller symptomer, der kan være fremkaldt af de sygdomme og skadedyr, som firmaet har anført. Herudover ses der efter arter, der er karantæneskadegørere i forhold til EU-lovgivningen.

Hvis kontrolløren finder symptomer på angreb af de nævnte skadegørere, indsendes en prøve til Fødevarestyrelsens laboratorium. I laboratoriet undersøges om de pågældende planteskadegørere er til stede i prøven. Der foretages ikke analyse for andreskadegørere.

3.1 Situationer hvor kontrollen ikke kan udføres

Det er vigtigt at markerne kan synes når kontrolløren kommer på kontrol. Er de anmeldte arealer f.eks. tilgroet med ukrudt, som umuliggør en tilstrækkelig kontrol for de pågældende skadegørere, vil arealerne ikke kunne godkendes.

4. Udfyldelse af formularen GA 297

Formularen udfyldes med trykt skrift. Udelad at skrive i felter, der er beregnet til Landbrugsstyrelsens bemærkninger.

4.1 Avlskontrolnummer

Feltet udfyldes med et af de tildelte avlskontrolnumre, også kaldet A numre som virksomheden har fået tildelt indne sæson opstart.

4.2 Firmanavn og adresse

Angiv firmanavn og adresse og tilføj CVR-nr. Nævnte oplysninger er nødvendige for at vi kan behandle din ansøgning.

4.3 Arealets beliggenhed

Vedhæft en tydelig markskitse. Brug f.eks. landmandens kort fra enkeltbetalingen, men angiv også adresse og GPS-koordinater. Angiv en kontaktperson og et telefonnummer, så Landbrugsstyrelsen kan ringe til dig, hvis der er spørgsmål.

Vi vil fra styrelsens side anmode om at kort sendes som en fil, der kan konverteres til ArcGis, det kan f.eks. være en Google Earth fil med indtegnning af marken samt angivelse af adgangspunktet.

4.4 Avlernavn og adresse

Skriv avlerens navn, adresse og telefonnummer. Vi vil bede frøfirmaet om at fortælle avlerne, at de kan forvente et besøg i frømarken. Det kan blive nødvendigt at kontakte avleren, hvis afgrøden er svær at finde. Det er derfor vigtigt, at der også findes en kontaktperson med telefonnr. hos avleren.

4.5 Arealets størrelse i ha

Arealets størrelse angives i hektar med en decimal for markarealer, og som antal kvadratmeter for drivhuse.

4.6 Udlægspartiets referencenummer og/eller mærke.

Din reference til internt brug, samt til brug ved evt. senere bestillingen af plantesundhedscertifikat.

4.7 Frøfirmaets e-mailadresse og telefonnummer

Angiv e-mailadresse og telefonnummer, så du kan orienteres om fund af skadegørere ved kontrollen, eller hvis der opstår tvivl eller andet.

4.8 Planteart, sort mv.

Angiv afgrødens danske og botaniske plantenavn, samt sortsnavn.

4.9 Økologisk / Tidlig /Sen sort

I dette felt sættes et X ud for det aktuelle.

4.10 Tidligste høsttidspunkt

Angiv det tidligste høsttidspunkt med forventet dato. Dato angives som dd-mm-ååå.

Kontrolløren planlægger markinspektionen ud fra forventninger til høsttidspunktet, samt de skadegørere, der skal kontrolleres for.

Ved ændret høsttidspunkt er det vigtigt, at du straks giver besked til Landbrugsstyrelsen.

4.11 Skadegørere, der skal kontrolleres for

Angiv skadegørernes videnskabelige navne. For vira bruges de engelske navne. Skadegører er på anmeldelsen delt op efter type, er der tvivl om hvilken gruppe en skadegører hører til i kan EPPO benyttes:

[EPPO's global database](#).

4.12 Dato og underskrift

Formularen dateres og underskrives (ved email er det er tilstrækkeligt at taste et navn i feltet).

5. Indsendelse af formular GA 297

Formularen og en tydelig angivelse af arealets beliggenhed, se 4.3, sendes som wordfil via mail til avlskontrol-froe@lbst.dk.

Før indsendelse navngives filer og kort med A-nummer, dansk artsnavn og marken postnummer, samt evt. jeres reference. En anmeldelse af en purløgsmark kan f.eks. hedde: A24101 – purløg – 6440 – (og evt. lot. 7525).

5.1 Ændringer til allerede indsendte bestillinger

Det er ikke muligt at angive ændringer til en bestilling. Hvis man ønsker at ændre noget, skal bestillingen annulleres, og der kan afgives en ny tilrettet anmeldelse, med et nyt A-nummer. Annullerede bestillinger som LBST har brugt tid på vil blive faktureret selvom der ikke er kørt kontrol endnu. For nye bestillinger indgivet efter 1. maj, skal der medsendes et kort i mailen i form af et billede, og det vil ikke være muligt at sende en Google Earth fil.

6. Modtagelse af kontrolresultat og regning

Landbrugsstyrelsen sender resultatet af markinspektionerne til dig når alle markinspektioner og evt. laboratorieanalyser er udført. Fakturaen for kontrollen sendes når du har modtaget kontrolresultaterne. Fakturaen dækker en grundafgift pr. anmeldelse, samt anvendt tid behandling af anmeldelsen og til kontrollen.

Priserne finder du på Landbrugsstyrelsens hjemmeside under Virksomheder - Import og Eksport - Eksport ud af EU plantesundhed - Priser.

Laboratoriet fakturerer særskilt for laboratorieanalyserne.

Landbrugsstyrelsen
Nyropsgade 30
1780 København V

www.lbst.dk